

UZASADNIENIE

Prokuratura Rejonowa w Radomsku oskarżyła R. M. (1) o to, że:

I. w 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci pojazdu skraper (...) ts 14b o wartości 10.000 zł w ten sposób, że sprzedał w/w pojazd po uprzednim pocięciu go na złom, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

II. w sierpniu 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci wozidła (...) 30 MT o wartości 80.000 zł w ten sposób, że sprzedał go za kwotę 46.900 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

III. w 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci wozidła (...) o wartości 60.000 zł w ten sposób, że sprzedał w/w pojazd po uprzednim pocięciu go na złom, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

IV. w dniu 28 lipca 2009 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci traktora m-ki M. (...) Nr (...) o wartości 30.000 zł w ten sposób, że sprzedał go Z. S. za kwotę 12.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

V. w 2010 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci talerzówki o wartości 1.000 zł w ten sposób, że sprzedał ją J. Z. za kwotę 1.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

VI. jesienią 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci kombajnu zbożowego (...) o wartości 30.000 zł w ten sposób, że sprzedał go K. B. za kwotę 15.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

VII. w 2009 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci sieczkarni J. D.(...) o wartości 25.000 zł w ten sposób, że sprzedał ją K. K. za kwotę 15.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

VIII. w 2009 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci ładowarki o wartości 10.000 zł w ten sposób, że sprzedał ją M. G. za kwotę 5.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

IX. w dniu 3 stycznia 2015 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci pojazdu m-ki I. (...) nr rej. (...) o wartości 13.000 zł w ten sposób, że sprzedał w/w pojazd, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1),

tj. o przestępstwo z art. 284 § 2 kk

X. w dniu 6 sierpnia 2014 r. w celu udaremnienia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Radomsku za numerem Kmp 75/09 uszczuplił zaspokojenie swoich wierzycieli D. M. (1) i E. M. w ten sposób, że zbył zajęte lub zagrożone zajęciem składniki mienia w postaci samochodu m-ki T. (...) nr rej. (...), maszyny m-ki t. (...) serii (...), wozidła nr rej. (...) rok produkcji 2007 w ten sposób, że sprzedał je swojej siostrze D. M. (2) prowadzącej firmę (...),

tj. o przestępstwo z art. 300 § 2 kk

XI. w okresie czasu od 26 marca 2014 r. do 7 kwietnia 2015 r. w msc. D. gm. K. uporczywie uchylał się od obowiązku łożenia alimentów na utrzymanie swoich córek J. M. i E. M. w kwotach odpowiednio po 1.400 zł i 1.800 zł miesięcznie na rzecz każdej z nich, orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 17 grudnia 2009 r. sygn. III RC 497/09, przez co naraził je na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych,

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem wydanym w dniu 22 kwietnia 2016 r. w sprawie VI K 217/15:

1. w miejsce zarzucanych czynów I i III uznał oskarżonego R. M. (1) za winnego tego, że w dniu 31 sierpnia 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczone postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzeczy w postaci pojazdu skraper (...) ts 14b o wartości co najmniej 25.000 zł oraz wozidła (...) o wartości co najmniej 45.000 zł w ten sposób, że sprzedał w/w pojazdy po uprzednim pocięciu ich na złom Przedsiębiorstwu Handlowo-Uslugowemu (...) w S. za sumę 10.107,50 zł netto, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1), to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

2. w miejsce zarzucanego czynu II uznał oskarżonego R. M. (1) za winnego tego, że w dniu 28 sierpnia 2012 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci wozidła (...) 30 MT o wartości co najmniej 60.000 zł w ten sposób, że sprzedał go za kwotę 36.900 zł brutto Firmie (...) -Handlowej (...) z siedzibą w miejscowości Ć. gm. M., działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1), to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

3. oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu IV z tą zmianą w jego opisie, iż przyjął wartość traktora marki M. (...) Nr (...) na kwotę co najmniej 27.000 zł, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 §

2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

4. oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu V z tą zmianą w jego opisie, iż przyjął wartość talerzówki na kwotę co najmniej 3.000 zł, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 40 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

5. w miejsce zarzucanego czynu VI oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego tego, że w dniu 20 stycznia 2013 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci kombajnu zbożowego (...) o wartości co najmniej 30.000 zł w ten sposób, że sprzedał go K. B. za kwotę 15.375 zł brutto, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1), to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

6. oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu VII z tą zmianą w jego opisie, iż przyjął wartość siewczarki J. D. 5720 na kwotę co najmniej 25.000 zł, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 10 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 80 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

7. w miejsce zarzucanego czynu VIII oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego tego, że w 2009 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci ładowarki marki (...) o wartości co najmniej 15.000 zł w ten sposób, że sprzedał ją M. G. za kwotę 5.000 zł, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1), to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk i art. 33 § 2 kk wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w ilości 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 10 złotych;

8. w miejsce zarzucanego czynu IX oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego tego, że w dniu 05 stycznia 2015 r. w D. przywłaszczył sobie zabezpieczoną postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku sygn. I Ns 377/08 z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie o podział majątku wspólnego rzecz w postaci pojazdu m-ki I (...) nr rej. (...) o wartości co najmniej 4.100 zł w ten sposób, że sprzedał go swojej siostrze B. M. prowadzącej firmę (...) w D. za kwotę 1.230 zł brutto, działając powyższym czynem na szkodę żony D. M. (1), to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 284 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 284 § 2 kk wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

9. w miejsce zarzucanego czynu X oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego tego, że w okresie od dnia 13 sierpnia 2014 r. do dnia 03 września 2014 r. w celu udaremnienia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika przy Sądzie Rejonowym w Radomsku za numerem Kmp 75/09 uszczuplił zaspokojenie swoich wierzycieli D. M. (1) i E. M. w ten sposób, że zbył zajęte składniki mienia w postaci samochodu m-ki T. (...) nr rej. (...), maszyny m-ki T. (...) serii (...), wozidła nr rej. (...) rok produkcji 2007 w ten sposób, że sprzedał je swojej siostrze B. M. prowadzącej firmę (...) w D. za sumę 70.110 zł brutto, przy czym nie otrzymał od niej pieniędzy za sprzedaż w/w maszyn i nadal je użytkował, to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art. 300 § 2 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 300 § 2 kk wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;

10. oskarżonego R. M. (1) uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu XI wyczerpującego dyspozycję art. 209 § 1 kk w zw. z art. 4 § 1 kk w brzmieniu obowiązującym w dacie popełnienia czynu i za to na podstawie art. 209 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 1 roku pozbawienia wolności;

11. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 kk orzeczone kary pozbawienia wolności połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

12. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 2 kk orzeczone kary grzywny połączył i wymierzył oskarżonemu karę łączną 300 stawek dziennych grzywny przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 10 złotych;

13. na podstawie art. 46 § 1 kk orzekł wobec oskarżonego obowiązki naprawienia szkody:

a/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 1 wyroku poprzez zapłatę kwoty 5.053,75 złote na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

b/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 2 wyroku poprzez zapłatę kwoty 18.450 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

c/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 3 wyroku poprzez zapłatę kwoty 6.000 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

d/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 4 wyroku poprzez zapłatę kwoty 500 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

e/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 5 wyroku poprzez zapłatę kwoty 7.687,50 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

f/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 6 wyroku poprzez zapłatę kwoty 7.500 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

g/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 7 wyroku poprzez zapłatę kwoty 2.500 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

h/ wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 8 wyroku poprzez zapłatę kwoty 615 złotych na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1),

14. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (1) kwotę 504 złote tytułem zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika tej oskarżycielki posiłkowej;

15. zasądził od oskarżonego na rzecz oskarżycielki posiłkowej E. M. kwotę 504 złote tytułem zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika tej oskarżycielki posiłkowej;

16. zwolnił oskarżonego od kosztów sądowych.

Apelacje od wyroku złożyli: oskarżony R. M. (1) oraz pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej D. M. (1).

Skarga apelacyjna oskarżonego kwestionowała wyrok w zakresie skazania za czyny z art. 284 § 1 kk zarzucane w punktach I-IX a przypisane mu w punktach 1-8 wyroku zarzucając błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia poprzez uznanie, iż przedmioty które - według sądu – przywłaszczył, sprzedając po ustanowieniu separacji, wchodziły w skład majątku wspólnego małżonków M.. Oskarżony podnosił, iż stanowiły one majątek spółki cywilnej (...) D. M. (1), R. M. (1), więc nie były objęte wspólnością małżeńską. Poza tym w/w sprzęt i maszyny zostały sprzedane w 2009 r. za gotówkę przez oskarżycielkę posiłkową D. M. (1) z majątku spółki (...) do firmy (...) R. M. (1), stanowiącej majątek odrębny oskarżonego i w chwili wydawania wyroku ich wyłącznym właścicielem był R. M., co wykluczało możliwość przypisania mu przywłaszczenia w/w rzeczy.

Apelacja oskarżonego nie zawiera wniosków dotyczących oczekiwanego rozstrzygnięcia sądu odwoławczego, jednak z jej treści należy wywieść, iż skarżący domagał się zmiany wyroku sądu I instancji w kwestionowanym zakresie poprzez uniewinnienie go od czynów zarzucanych w punktach I-IX aktu oskarżenia .

Na rozprawie apelacyjnej oskarżony złożył do akt dokumentację w postaci kopii faktur z dnia 31 lipca 2009 r. wystawionych przez oskarżycielkę posiłkową D. M. (1) jako (...) spółki (...) dokumentujących zbycie maszyn i pojazdów opisanych w punktach 1-8 wyroku firmie (...) R. M. (1).

Obrońca oskarżonego R. M. (1) popierał skargę apelacyjną złożoną przez swojego klienta wnosząc o zmianę wyroku sądu I instancji i uniewinnienie go czynów z punktów 1-8 zaskarżonego wyroku.

Apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej D. M. (1) skarżyła wyrok w zakresie rozstrzygnięcia o srodku karnym orzeczonym w punkcie 13 na niekorzyść oskarżonego. Zarzuciła mu naruszenie prawa materialnego – art. 46 § 1 kk - poprzez niezastosowanie, co w konsekwencji doprowadziło do orzeczenia błędnej i niepełnej wysokości naprawienia szkody w sytuacji, gdy pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej w toku postępowania złożył wniosek o orzeczenie obowiązku naprawienia szkody w całości. Skarżący podnosił, iż do wyliczenia odszkodowania sąd nie powinien wziąć pod uwagę cen za które R. M. (1) zbył maszyny i urządzenia, stanowiące przedmiot przywłaszczenia, lecz ich wartość rynkową, ustaloną przez biegłego w sprawie cywilnej przyjętą z resztą jako ich rzeczywista wartość w opisie czynów z punktów 1-8 zredagowanym przez sąd rejonowy.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie 13, podpunktach a-h poprzez orzeczenie wskazanych w niej kwot w miejsce zasądzonych przez sąd rejonowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej D. M. (1), niezależnie od zakresu zaskarżenia i podniesionych zarzutów - z uwzględnieniem przepisu art. 440 kpk - spowodowała konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku w zakresie rozstrzygnięć z punktów 1-8 i towarzyszących im postanowień z punktów 11,12,13,14 . Paradoksalnie zasadnym okazał się zarzut błędu w ustaleniach faktycznych podniesiony w apelacji oskarżonego R. M., jednak nie mógł doprowadzić do zmiany wyroku sądu rejonowego poprzez uniewinnienie go od zarzutów przywłaszczenia mienia, gdyż takie orzeczenie byłoby rażąco niesprawiedliwe.

Sąd rejonowy, co napisano w uzasadnieniu wyroku, ustalił, że przedmioty to jest pojazd skroper (...) (...)b, wozidło (...) (...)T, wozidło (...), traktor M. F. (...) nr (...), talerzówka, kombajn zbożowy (...), sieczkarnia J. D. (...), ładowarka, ciężarówka marki I. (...) o nr rej. (...) opisane w punktach I-IX aktu oskarżenia stanowiły, w czasie ich zbycia przez oskarżonego, majątek wspólny małżonków M., co wynikało z zeznań świadka D. M. a także postanowienia Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie I Ns 377/08, którym zakazano R. M. ich zbywania. Sąd I instancji odrzucił jednocześnie, uznając za nierzetelne dokumenty w postaci faktur VAT (o numerach (...) – skroper (...) (...)b, (...), (...) - I. (...), (...) - wozidło (...), (...), (...) - wozidło M. M. 30) wystawionych w dniu 31 lipca 2009 r. dokumentujących zbycie części z w/w rzeczy ze spółki (...) D. M. (1) R. M. (1) firmie (...) R. M. (1) oraz (...) D. M. (1) po rozwiązaniu spółki cywilnej, którą tworzyły strony. Na uzasadnienie swojego poglądu wskazał, iż nie da się ustalić ich autentyczności, ponadto kwestionowała je m.in. D. M. (1) i świadek B. M. (k. 647v). Twierdzenie to jest, zdaniem sądu okręgowego, z jednej strony nieuzasadnione z drugiej zaś sprzeczne z oświadczeniami świadka D. M. i stanowiskiem zajmowanym przez nią jako uczestnika postępowania działowego w sprawie I Ns 377/08 Sądu Rejonowego w Radomsku. Po pierwsze sąd rejonowy nie przeprowadził żadnego dowodu z którego wynikałoby, iż kopie faktur przedłożone przez świadka B. M. nie są autentyczne w znaczeniu formalnym czyli nie pochodzą od osoby, która widnieje jako ich wystawca. Z zeznań świadka D. M. przez sądem rejonowym, które ten zweryfikował pozytywnie wynikało wprost, iż złożyła podpisy pod tymi fakturami (k.505). Swoje stanowisko co do tej okoliczności wystawczyni faktur potwierdziła przed sądem okręgowym na rozprawie apelacyjnej (k. 753). Oskarżycielka potwierdziła również autentyczność swoich podpisów pod fakturami VAT (...) (traktor M. F. (...)), (...) (talerzówka), (...) (kombajn zbożowy (...)), (...) (sieczkarnia J. D. 5720), (...) (ładowarka) k. 737 -744) dotyczącymi zbycia firmie oskarżonego pozostałych

przedmiotów nie ujętych na fakturach, którymi dysponował sąd I instancji. Na jakiej więc podstawie sąd rejonowy kategorięcznie przesądził o fałszerstwie formalnym tych dokumentów nie wiadomo.

Po drugie świadek D. M., wbrew temu co napisał sąd rejonowy, nie kwestionowała, iż transakcje, których dotyczyły faktury miały rzeczywiście miejsce, wskazując jedynie, iż jej zdaniem przedmioty te wchodziły w skład majątku wspólnego małżonków M. a oskarżony, zgodnie z postanowieniem sądu cywilnego, nie mógł nimi obracać. To drugie stwierdzenie w żadnym wypadku nie było sprzeczne z faktem sprzedaży maszyn udokumentowanym fakturami o oznaczało tylko, iż oskarżycielka złamania prawa przez jej byłego męża upatrywała w nierespektowaniu zakazu dalszego obracania przedmiotami, które miały być przedmiotem podziału w sprawie cywilnej a na datę separacji stanowiły majątek wspólny. Sporne faktury, co umknęło sądowi rejonowemu, dotyczyły nie tylko nabycia sprzętu do majątku przedsiębiorstwa oskarżonego (...) R. M. ale również do majątku firmy (...) z siedzibą w R. przy ul. (...) prowadzonej przez oskarżycielkę posiłkową D. M. (1). Zakwestionowanie ich rzetelności oznaczać więc musiało nie tylko obalenie linii obrony oskarżonego, ale jednocześnie, kierując się konsekwencją i obiektywizmem, również odmówienie wiary zeznaniom świadka D. M. (1), której podpisy widnieją pod tymi fakturami. Jej relacje sąd I instancji uznał za w pełni wiarygodne (mimo de facto przypisania jej wystawiania nierzetelnych faktur), zaś wyjaśnienia oskarżonego w całości odrzucił, czego nie można zaakceptować. Zwłaszcza w świetle ustalenia sądu rejonowego o wypowiedzeniu przez D. M. udziałów w spółce (...) D. M. (1), R. M. (1) (k. 639), któremu towarzyszyło wzajemne rozdysponowanie majątku spółki cywilnej (...) pomiędzy przedsiębiorstwa prowadzone odrębnie przez byłych wspólników a zarazem małżonków.

Ustalenie sądu I instancji zawierające zarzut, iż faktury nie odzwierciedlały rzeczywistych transakcji było więc błędne, bo nie opierało się o żaden dowód, wynikając najprawdopodobniej z nieprawidłowej interpretacji tego, co zeznała D. M.. Sąd okręgowy, na usprawiedliwienie sądu I instancji, zauważa niczym nie uzasadnioną bierność oskarżycielki posiłkowej, która „nabrała wody w usta” i wprost w swoich zeznaniach w sprawie karnej, z niewiadomych powodów nigdy nie poinformowała sądu, iż po wypowiedzeniu umowy spółki 31 lipca 2009 r. podzieliła się z byłym mężem-wspólnikiem maszynami o które chodzi w zarzucie, co ukierunkowałoby postępowanie dowodowe na inne tory i umożliwiło uniknięcie uchylecia wyroku. Okoliczności tej nie podnosił również pełnomocnik D. M. którego kancelaria reprezentuje ją również w postępowaniu o podział majątku. Jednak nie zmienia to tego, iż po przedstawieniu mu faktur oraz potwierdzenia ich autentyczności, sąd rejonowy powinien tę kwestię wyjaśnić z urzędu (art. 336 § 1 kpk) ustalając okoliczności i powody wystawienia tych dokumentów, bo dotyczyły sprzętu, którego przywłaszczenie zarzucono R. M.. Gdyby bowiem okazało się, że oskarżony rzeczywiście nabył maszyny i urządzenia to wówczas, co oczywiste, nie mógłby odpowiadać za ich przywłaszczenie będąc ich właścicielem.

Błądność wniosków sądu I instancji o pozorności faktur potwierdzają ustalenia z akt sprawy I Ns 377/08 Sądu Rejonowego w Radomsku, załączonych do akt na etapie postępowania apelacyjnego z inicjatywy sądu okręgowego. Z protokołu rozprawy z dnia 15 października 2008 r. wynika, iż pełnomocnik wnioskodawczyni (D. M.) poinformował sąd cywilny, że z dniem 31 lipca 2009 r. doszło do rozwiązania spółki cywilnej (...) między stronami i do rozporządzenia przedmiotami wchodzącym w skład jej majątku i w związku z tym wniósł, aby zostało to uwzględnione przy podziale majątku dorobkowego (k. 309). Stanowisko to potwierdził w piśmie procesowym złożonym do akt w dniu 23 października 2009 r. podkreślając, iż doszło do zgodnego podziału maszyn wchodzących w skład majątku spółki cywilnej (...), które w związku z tym –jako podzielone – nie powinny brać udziału w podziale sądowym. Na dowód swoich stwierdzeń przedłożył do akt dokument podziału środków trwałych między wspólnikami (...) nawiązujący do treści faktur, z którego wynikało m.in., że przedmioty objęte zarzutami z punktów I-IX aktu oskarżenia nabył 31 lipca 2009 r. do majątku odrębnego oskarżony R. M. (k. 310-313).

Skoro oskarżony, na podstawie niebudzących wątpliwości dokumentów (sporządzonych z resztą przez pokrzywdzoną) nabył większość maszyn wymienionych w punktach I –IX aktu oskarżenia - przed dniem ich zbycia osobom trzecim - do majątku odrębnego (wspólność małżeńska już wtedy nie istniała) to był ich pełnoprawnym właścicielem i miał co do zasady prawo do rozporządzania nimi z wyłączeniem byłej współwłaścicielki D. M. (wyjątek dotyczy ciągnika rolniczego M. F. (...) Nr (...), który oskarżony, jak ustalono sprzedał 28 lipca 2009 r., czyli formalnie trzy dni przed podziałem majątku, który nastąpił 31 lipca 2009 r.). Błędne było w takim układzie ustalenie faktyczne sądu

rejonowego, iż oskarżony był jedynie współwłaścicielem maszyn i urządzeń z punktów I-IX wyroku i nie miał prawa do wyłącznego rozporządzania nimi. Wadliwe ustalenie doprowadziło sąd I instancji do nieprawidłowej subsumpcji jego zachowania pod przepis art. 284 § 2 kk i uznania go za sprawcę przywłaszczenia tych rzeczy. Nie można bowiem przywłaszczyć rzeczy, która należy wyłącznie do sprawcy. Co się tyczy ciągnika rolniczego z punktu IV to oskarżony faktycznie sprzedał go Z. S. przed podziałem majątku, jednak przy ocenie jego zachowania nie można kierować się nadmiernym formalizmem i przywiązywać zbyt dużej wagi do daty zbycia a uwzględnić całokształt okoliczności transakcji pod kątem tego czy zachowanie oskarżonego zmierzało to wyjęcia przedmiotu wchodzącego w skład majątku wspólnego z tej masy, tak aby nie uczestniczył w podziale czy też nie został przyznany drugiemu współwłaścicielowi po to aby wyrządzić mu szkodę (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2002 r. w sprawie V KKN 275/00 opubl. w Systemie Informacji Prawnej Legalis nr 326883). Nie ulega przecież wątpliwości, iż przedmiot ten faktycznie za trzy dni został uwzględniony w podziale (pół na pół), wzajemnym rozliczeniu i przyznano go na wyłączną oskarżonemu, z resztą „ręką” oskarżycielki posiłkowej, która wystawiała faktury sprzedaży. Pokrzywdzona otrzymała inne równoważne wartości przedmioty. Sprzedaż ta nie była więc sprzeczna ani z interesami współników a wręcz zgodna z ich ustaleniami, co do przyszłego podziału, który nastąpił trzy dni później. W takiej sytuacji o przywłaszczeniu w rozumieniu art. 284 § 1 lub § 2 kk również nie może być mowy odnośnie tego składnika majątku.

„Wyprostowanie” popełnionego przez sąd I instancji błędu w ustaleniach faktycznych w przypadku czynów z punktów I-IX aktu oskarżenia, spowodować powinno, co do zasady zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie R. M. od zarzutów w tym zakresie. Jednakże rolą sądu w tym również sądu odwoławczego jest, zawsze przed wydaniem decyzji o uwolnieniu oskarżonego od odpowiedzialności karnej, rozważenie czy jego zachowanie nie może być podciągnięte – przy zachowaniu tożsamości czasowej i miejscowej, znamionowej – pod inny przepis ustawy. W sprawie taka możliwość istnieje i jest wręcz konieczna, co dostrzegł nawet sam sąd rejonowy dokonując uprzedzenia o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynów za punktów I-IX aktu oskarżenia z art. 300 § 2 kk i art. 284 § 2 kk w zw z art. 11 § 2 kk (k. 626) jednak tą drogą nie podążył, nie wyjaśniając tego w uzasadnieniu. Zdaniem sądu okręgowego trop ten był słuszny, gdyż należy rozważyć czy czyny oskarżonego we wskazanym zakresie wyczerpują znamiona art. 300 § 2 kk. Zgodnie z art. 300 § 2 kk podlega karze ten kto w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego, udaremnia lub uszczupla zaspokojenie swojego wierzyciela przez to, że usuwa, ukrywa, zbywa, darowuje, niszczy, rzeczywiście lub pozornie obciąża albo uszkadza składniki swojego majątku zajęte lub zagrożone zajęciem, bądź usuwa znaki zajęcia. Przekładając to do realiów przedmiotowej sprawy: oskarżony w czasie i miejscu opisanym w zarzutach od I do IX dokonał zbycia należących do niego maszyn. Nie byłoby by w tym nic sprzeczne z prawem, gdyby nie okoliczność, iż postanowieniem z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie I Ns 377/08 Sąd Rejonowy w Radomsku zakazał R. M. jakichkolwiek rozporządzeń tymi przedmiotami w celu zabezpieczenia postępowania działowego w sprawie I Ns 377/08. Przedmioty te do czasu podziału wchodziły w skład majątku wspólnego oskarżonego i oskarżycielki posiłkowej. Kwestia czy stanowiły one majątek spółki cywilnej czy też wchodziły w skład wspólności majątkowej małżeńskiej ma tutaj marginalne znaczenie. Postanowienie zabezpieczające o takiej treści zapadło, oskarżony się od niego nie odwoływał, stało się prawomocne i jako takiego miało wobec niego moc wiążącą a jego naruszenie niesło określone konsekwencje na gruncie karnym. Nie ma racji obrońca oskarżonego suponując w uzupelnieniu apelacji, iż sąd karny na podstawie art. 8 kpk ma prawo samodzielnie przesądzać o trafności podstaw faktycznych i prawnych do wydania postanowienia o zabezpieczeniu przez Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie I Ns 377/08. Czym innym jest samodzielność ustalania faktów co do określonych okoliczności przez sądy cywilne i karne, niezależnie od siebie, pozostająca pod ochroną art. 8 kpk a czym innym ustalenie faktu zapadnięcia orzeczenia o określonej treści rodzącego obowiązki i zakazy dla strony. O ile w pierwszym przypadku oba sądy mogą dokonywać co do zasady nawet odmiennych ustaleń, bez „ogłądania się na siebie” o tyle sąd karny prawidłowości orzeczenia sądu cywilnego po prostu badać nie może i w konsekwencji uznać go za nieistniejące, gdyż stanowiłoby to obejście przepisów Kodeksu Postępowania Cywilnego, które jasno wskazują organ uprawniony do badania zasadności i legalności orzeczenia.

Poza tym zdrowy rozsądek, mimo braku kompetencji sądu karnego do rozstrzygnięcia, niezwykle skomplikowanej materii cywilistycznej, nakazuje założenie, iż udziały w spółce cywilnej, której współnikami byli tylko i wyłącznie małżonkowie dzielący swój majątek wspólny a która została rozwiązana, z racji tego podmiotowego powiązania, winny

być również przedmiotem podziału w ramach dzielenia majątku dorobkowego. Tak z resztą uznał Sąd Rejonowy w Radomsku w sprawie I Ns 377/08.

Zatem sporne maszyny i pojazdy stanowiły mienie „zagrożone zajęciem” w rozumieniu art. 300 § 2 kk co jest zgodne utrwalonymi poglądami w piśmiennictwie. Składniki majątku dłużnika są zagrożone zajęciem, jeśli istnieje konkretne, realne niebezpieczeństwo ich zajęcia, a więc takie niebezpieczeństwo, z którym należy się liczyć. Taka sytuacja ma miejsce m.in. kiedy sąd wydał postanowienie o zabezpieczeniu roszczeń wierzyciela (por. Kodeks Karny. Część Szczególna. Tom III. pod red A. Zolla, wyd. IV Wydawnictwo Wolters Kluwert r. 2016) a z tym mieliśmy do czynienia w przedmiotowej sprawie. Oczywiście jest, że oskarżony nie mógł, biorąc pod uwagę wskazania doświadczenia życiowego, po złożeniu wniosku o podział majątku dorobkowego przez swoją żonę nie spodziewać się tego, że zostanie zobowiązany do dokonania spłaty na rzecz oskarżycielki prywatnej a zabezpieczone przez sąd przedmioty mogą zostać w tym celu zajęte i zlicytowane przez komornika.

Z treści postanowienia Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 26 lutego 2015 r. I Ns 377/08 wynikało, że oskarżony obciążony został spłatą na rzecz oskarżycielki posiłkowej w kwocie aż 864.340 złotych. Jednocześnie ustalenia w sprawie poczynione w oparciu o informacje płynące z postępowań komorniczych i zeznań komornika J. R. wskazują, iż oskarżony, mimo przyznania mu w ramach podziału majątku udziału w kilku nieruchomościach, jest zadłużony z tytułu alimentów i zobowiązań bankowych na łączną kwotę 330.020,55 złotych, prowadzone wobec niego egzekucje alimentów okazały się bezskuteczne a na nieruchomościach ciąży zabezpieczenie hipoteczne, które ich wartość rynkową znacznie zmniejsza. Istnieje więc znaczne prawdopodobieństwo, że dokonane przez niego transakcje zbycia przedmiotów z punktów I-IX uniemożliwiły wykonanie postanowienia działowego i co najmniej uszczupliły zaspokojenie wierzycielki D. M., która nawet jeśli orzeczenie o podziale się uprawomocni, nie będzie miała możliwości wyegzekwowania od oskarżonego należnej jej spłaty. Gdyby, zgodnie z postanowieniem zabezpieczającym opisany sprzęt „nie wypłynął” z terenu przedsiębiorstwa, biorąc pod uwagę jego łączną wartość oszacowaną przez biegłego J. S., D. M. mogłaby wszcząć egzekucję i przynajmniej częściowo zrealizować swoje roszczenie względem byłego męża –wspólnika.

Jeśli istnieje opcja zmiany kwalifikacji prawnej przypisanego w I instancji czynu zabronionego, sąd odwoławczy ma dwie możliwości: albo zmienia zaskarżony wyrok i skazuje sprawcę za czyn na podstawie „nowego” przepisu, który rzeczywiście naruszył, albo też uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania. Rozwiązania te są jednak zależne od tego czy wniesiono apelację na niekorzyść, jej zakresu i podniesionych zarzutów. W niniejszej sprawie apelacja na niekorzyść złożona przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej zakresem zaskarżenia nie objęła samych skazań a jedynie rozstrzygnięcie o środku karnym. Nie podniesiono w niej zarzutu naruszenia przepisu art. 284 § 2 kk ani art. 300 § 2 kk. Wobec tego sąd odwoławczy mógł poprawić błędną kwalifikację, lecz bez możliwości dokonywania w jego opisie zmian na niekorzyść oskarżonego w oparciu o treść art. 455 kpk. W przeciwnym wypadku naruszyłby przepis art. 434 § 1 pkt 2 i 3 kpk. Przepis z art. 300 § 2 kpk jest specyficznie opisane, ma wielokrotnie złożoną strukturę. Wymaga zawarcia w opisie: działania w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu, poprzez określone zabiegi dłużnika wobec mienia zajętego lub zagrożonego zajęciem powodując udaremnienie lub uszczuplenie zaspokojenia wierzyciela. Brak któregośkolwiek z tych elementów dekompletuje ustawowy katalog znamion, przy czym orzecznictwo wymaga tutaj wyjątkowej skrupulatności (por wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2005 r. w sprawie III KK 140/05 opubl. w Systemie Informacji Prawnej LEX nr 200345, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lipca 2007 r. w sprawie II KK 336/06 opubl. w Systemie Informacji Prawnej LEX nr 299185). Jeśli spojrzeć na opisy czynów przypisanych oskarżonemu w punktach 1-8 wyroku brakuje w nich m.in. stwierdzenia działania w celu udaremnienia orzeczenia sądu i w celu udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia wierzyciela i tych znamion z uwagi na ograniczony zakres apelacji na niekorzyść i blokadę z art. 434 § 1 kpk nie można było na etapie odwoławczym uzupełnić.

W takim układzie procesowym sąd odwoławczy doszedł do przekonania o konieczności uchylecia wyroku w zakresie czynów przypisanych oskarżonemu w punktach I –IX na podstawie art. 440 kpk. Przepis ten daje taką możliwość niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów w sytuacji określonej w [art. 437 § 2](#) zdanie drugie, jeżeli utrzymanie wyroku w mocy (tym bardziej zmiana) powodowałoby rażącą niesprawiedliwość orzeczenia. Nie

ulega wątpliwości, że zmiana zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od zarzutu przywłaszczenia na skutek błędu w ustaleniach faktycznych, wobec znacznego prawdopodobieństwa możliwości przypisania mu dokonania innych przestępstw przeciwko obrotowi gospodarczemu polegających na wyzbyciu się majątku po to aby uniknąć zaspokojenia wierzyciela (art. 300 § 2 kk) byłoby rażąco niesprawiedliwe w szczególności w stosunku do pokrzywdzonej D. M., której prawnie chronione interesy zostałyby zupełnie pominięte (art. 2 § 1 pkt 3 kpk). Uzasadniło to słusność wydania orzeczenia kasującego wyrok sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części.

W sprawie nie działało ograniczenie możliwości uchylenia wyroku wprowadzone do treści art. 437 § 2 kpk ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.) jedynie do sytuacji z art. 439 kpk, art. 454 kpk lub konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Akt oskarżenia wniesiono przed dniem 30 czerwca 2015 r. i w takim przypadku na podstawie art. 36 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. należało stosować art. 437 § 2 kpk w brzmieniu sprzed 1 lipca 2015 r.

Uchylenie wyroku w punktach 1-8 pociągnęło za konieczność uchylenia towarzyszących mu rozstrzygnięć o karach łącznych (pkt. 11-12) i środkach karnych (pkt 13) i kosztach na rzecz oskarżycielki posiłkowej D. M. (k. 14) jako nierozzerwanie związanych ze skazaniami w skasowanej części, które musiały podzielić jej los.

W pozostałej części wyrok nie był przez oskarżonego R. M. kwestionowany. Z urzędu sąd okręgowy stwierdza, iż rozstrzygnięcia w części nie objęte orzeczeniem kasatoryjnym były poprzedzone prawidłowymi ustaleniami faktycznymi, słuszne i odpowiadały prawu, więc nie zaistniały powody, aby je kwestionować również w zakresie kar jednostkowych dostatecznie uwzględniających okoliczności zarówno na korzyść jak i na niekorzyść oskarżonego.

Nową karę łączną za czyny z punktów 9-10 wyroku wymierzono na zasadzie mieszanej zbliżonej do absorpcji uwzględniając, z jednej strony częściową tożsamość pokrzywdzonego (E. M.), związek merytoryczny pomiędzy czynami z punktów 9-10 (czyn z art. 300 § 2 kk oskarżony popełnił w celu unikania wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych których niepłacenie penalizuje czyn z pkt 10) a także nakładanie się ich czasookresów na siebie, z drugiej zaś miał na uwadze, iż zostały one skierowane przeciwko różnym dobrom chronionym prawem (czyn z art. 300 § 2 kk według kwalifikacji kodeksowej godzi powagę orzeczeń sądowych i interesy wierzycieli, czyn z art. 209 § 1 kk jest przestępstwem przeciwko rodzinie i opiece).

Ponownie rozpoznając sprawę sąd rejonowy ustali przede wszystkim czy sprzedaż przez oskarżonego R. M. zabezpieczonych maszyn drogowych i urządzeń rolniczych spowodowała skutek w postaci udaremnienia lub uszczuplenia zaspokojenia oskarżycielki posiłkowej D. M. z tytułu spłaty przyznanej jej w ramach podziału majątku dorobkowego w sprawie I Ns 337/08 Sądu Rejonowego w Radomsku. W tym celu:

-będzie monitorował bieg postępowania w sprawie I Ns 377/08 Sądu Rejonowego w Radomsku, po to aby ustalić czy oskarżycielce posiłkowej przysługują wierzytelności wobec R. M. i jaka jest ich wysokość i jaka jest wartość majątku przyznanego oskarżonemu. Przy czym będzie tu chodziło o wartość rzeczywistą a nie deklarowaną. W tej sprawie zapadło merytoryczne postanowienie, ale jest nieprawomocne z uwagi na wniesienie apelacji;

-ustali skład majątku oskarżonego R. M. na dzień dokonywania transakcji objętych zarzutami z punktów I-IX aktu oskarżenia i na dzień wyrokowania i podejmie decyzję czy jest wystarczający na pokrycie ustalonych wierzytelności wobec D. M. ;

-zwróci się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomsku J. R. o udzielenie informacji dotyczącej globalnej kwoty zadłużenia oskarżonego od 2009 r. ustalonego majątku dłużnika R. M., obciążeń na pojazdach i nieruchomościach w celu zweryfikowania wyjaśnień oskarżonego w których przedstawiał siebie jako bankruta bez majątku;

- w przypadku pozostałych dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku skorzysta z art. 442 § 2 kpk;

- dokona we wskazanym zakresie ustaleń faktycznych i rozważy możliwość zakwalifikowania czynów z punktów I-IX aktu oskarżenia z art. 300 § 2 kk uzasadniając swoją decyzję;

- rozstrzygając wniosek oskarżycielki posiłkowej D. M. o naprawienie szkody – w przypadku zakwalifikowania czynów oskarżonego z art. 300 § 2 kk weźmie pod uwagę pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 13 lutego 2014 r. w sprawie V KK 238/13;

- rozważy argumentację podniesioną w apelacji pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej co do oszacowania wartości szkody wyrządzonej przestępstwem (rozstrzygnięcie o tych zarzutach na etapie postępowania apelacyjnego z racji uchylecia wyroku było bezprzedmiotowe).

O kosztach za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie powołanych w sentencji przepisów.